

Helligtrekongersdag 2019

I dag er det d. 6. januar og altså helligtrekongersdag. I nogle lande fejres på denne dag epifanifesten, åbenbaringsfesten. Altså den dag, hvor Jesus kom til syne for verden. I oldkirken fejrede man Jesu fødsel og hans tilsynekomst på samme dag, netop denne dag, 6. januar, men i 300-tallet blev man på et stort kirkemøde enige om at adskille fødselsdagen d. 25. december fra dagen for tilsynekomsten, og så har de fleste kirker gjort det lige siden og har fejret både jul og helligtrekongersdag. Ikke den ortodokse kirke, for ortodokse kristne er det stadig dagen i dag, der er sådan helt rigtig jul. For os slutter julen i dag med de tre hellige kongers besøg i stalden hos det lille Jesusbarn.

I virkeligheden er det jo også en tilsnigelse at kalde dagen i dag helligtrekongersdag. Den burde have heddet Uvist Antal Østerlandske Astronomers dag. Den titel var nok ikke slået an. Vi ved faktisk ikke om vismændene er netop tre. De kunne være to eller sytten, det står ingen steder. I nogle kirkelige traditioner er de tolv. Så svarer det til Israels tolv stammer. Tolv er et af de hellige tal i Bibelen, så det kunne de sagtens have været. Vi gætter på, at de er tre, for de har jo tre slags gaver med: Guld, røgelse og myrra. Og så ikke et ord om at det jo sagtens kunne være fordelt i adskillige pakker. Det **var** meget fornemme gaver, der bestemt var en kongesøn værdige.

Konger er de vise mænd næppe selv. Til gengæld er de nok stjernetydere, astronomer eller astrologer – det var det samme i de dage. Og de kunne sagtens være både meget fornemme og velhavende. Måske var de ansat ved kongelige eller kejserlige hoffer, for en god stjernetyder var i høj kurs. I den originale græske tekst kaldes de ”magoi” altså magere på dansk, og det er i familie med ordet magi. De kunne hemmelige og mystiske ting, disse stjernetydere og vismænd. Vi møder senere i Apostlenes Gerninger Simon Mageren, som også kan udvirke undere. Han prøvede at købe sig til Helligåndens kraft af disciplene og fik derfor kun det kedelige begreb simoni opkaldt efter sig – altså det at man køber sig til et embede i kirken. Vismændene fra Østerland havde også guld i deres gemmer, men de valgte at give det i fødselsdagsgave til den nyfødte Jesus som et tegn på deres respekt og glæde. Det var det eneste rigtige at gøre, det er sande vismænd, Jesus får besøg af.

Det er traditionen, der har æret og ophøjet vismændene til konger, mindre kunne jo ikke gøre det, når vi taler om gæster, der besøger Guds søn. Men det var nu også, fordi man i de vise mænd så en opfyldelse af profetien, vi hørte før fra Esajas Bog: Folkeslag skal komme til dit lys og konger til din stråleglans. Det må man jo sige, at de tre vise mænd gjorde, når de fulgte stjernens lys helt fra Østerland for at komme til verdens lys, Jesus Kristus. Vismændene har også ifølge traditionen fået navnene Casper, Melchior og Baltazar, og man har ment, at de repræsenterede hver deres verdensdel: Europa, Asien og Afrika. Det var hele den kendte verden på Jesu tid. Så nu har de fattige hyrder, jordens salt, besøgt barnet og takket Gud for det under, og himlens hær har sunget fødselsdagsjubelsange for Guds søn, og resten af verden, repræsenteret ved vismændene har knælet ved krybben. Så mangler vi bare det officielle Israel, kongen, præsterne, de skriftkloge. Men dem venter vi forgæves på. De kommer ikke.

Og evangelisten Matthæus gør faktisk en pointe ud af at Jesu første tilbedere netop ikke er af Israels hus. De fremmede forstod Guds budskab, fulgte stjernen og tilbad barnet. Det er ikke kong Herodes og hele hans hof i Jerusalem, der tilbeder barnet og falder på knæ foran det, selv om de burde have gjort det. De bliver tvært imod forfærdede, for barnet truer deres magt og vellevned i kongepaladset. Og vi erfarer hurtigt efter vismændenes hjemrejse, hvad Herodes gør ved sådanne trusler mod sin egen position: Han slår dem ned med hård hånd. Myrder sine rivaler – sande eller indbildte. Alle

drengbørn i Betlehem på to år eller derunder slog hans soldater ihjel. Men det barn, han var ude efter, var flygtet sammen med sine forældre. På Guds ordre. Guds søn kom til sine egne, men de tog ikke imod ham. De nærmeste til at vide det, så ikke, at det sande lys var brudt igennem i verden.

Hvad skal vi lære af fortællingen om de vise mænd fra Østerland, som fulgte stjernen for at tilbede Guds søn og give ham fine gaver? Vi skal i hvert fald forstå dette: At Gud råder i himlen og på jorden. Han bruger himlen, som sin private opslagstavle, når han lader en stjerne vise, hvor Jesus blev født. Gud sender budskab til sin menneskehed på mange måder. Ved tegn, ved drømme, ved budbringere som engle, men også i sit ord ved profeterne. Den, som kan tyde Guds budskab og som vil følge Guds vilje, ender hos Jesus Kristus. Vi skal også af dagens tekster forstå, at Gud vil, at hele verden skal komme til Ham. Gud sendte sin søn for hele verdens skyld, ikke kun til de fortabte får af Israels hus. Dem kom han også til, såvel som han kom til os i det fjerne Nord. Gud er hele verdens Gud, ja, hele universets Gud.

Vi kan da godt selv gætte på hvilken vej, vi skal gå i denne verden. Det gjorde vismændene også, da de drejede af mod Jerusalem og fulgte verdens logik i stedet for Guds anvisninger og stjernens lys. Og de endte hos den onde kong Herodes. De gik forkert, men blev ledt på rette vej igen af profeternes ord. Vi skal holde næsen i sporet og ikke komme på afveje. Det betyder at holde sig til Kristus, at lytte til Guds ord og ikke selv opfinde noget, vi kan kalde helligt. Det er en konstant fristelse for os. Se, hvordan vi har gjort det med de vise mænd, som vi nu kalder helligtrekonger, og nogen tilbeder dem endda og mener at vide, hvor de ligger begravet. Der er rejst kirker i deres navn. Vi skal huske på de vise mænd og ordene fra Matthæusevangeliet, men ham, vi skal tilbede, han lå i krybben. Det er Guds søn, Jesus Kristus, vor Herre og Frelser.

Julen er slut, men det er åbenbaringstiden ikke. Der følger flere helligtrekonger-søndage, hvor vi skal se Kristus, se, hvem han er, og hvad han kan og vil gøre her hos os. Hvordan Guds herlighed kom til syne i ham, som fødtes af en jordisk kvinde. Det er en tid, hvor troen skal næres og vokse i os, når vi hører ordet om ham. Så lad os da på denne åbenbaringsfestdag glæde os med resten af verdens kristne, over hvad vi får at se og høre. Gud kom selv til os i et menneskes skikkelse for at lede os ud af verdens mørke og ind i evighedens lys. Det er der, vi hører til som børn af den almægtige Gud, og vor Herre Jesus Kristus vil selv være vores ledestjerne i livet, lyse for os og vise os vejen hjem.

Amen.